

Overlegorgaan van HBO-
scholen met een
accountancy-opleiding

Casus ten behoeve van
LANDELIJK EXAMEN
Fiscaliteit en Recht

Datum: 9 januari 2026

Samenstellers: De redactiecommissie Fiscaliteit & Recht

Hulpmiddelen

- Toegestane hulpmiddelen tijdens het examen:
 - Een niet grafische rekenmachine
 - Belastingwetten 2025 of 2026
 - Wettenbundel 2025 of 2026 (HEO Wetteksten (Noordhoff Uitgevers) of Kluwer Collegebundel)
 - Kleine gids voor de sociale zekerheid
 - In de wettenbundels en wetteksten mag niets geschreven staan. Teksten mogen wel gearceerd of onderstreept zijn.
 - Het is toegestaan dat een student in een wettenbundel eigengemaakte tabjes gebruikt, enkele woorden op het tabje schrijft, in de wettenbundel en/of reader tekst onderstreept en/of arceert dan wel naar een ander wetsartikel verwijst.
 - Het is niet toegestaan om op het aangebrachte tabje een zin of zinnen bij te schrijven of in de wettenbundel/reader zelf een volzin of volzinnen erbij te schrijven (vorm van fraude).
- **Ga bij de beantwoording uit van de wetteksten 2025, dan wel 2026, ook als de feiten zich in een ander jaar voordoen.**

Veel succes!

Casus FISC3 9 januari 2026 casus met vragen en uitwerkingen

U beantwoordt onderstaande vragen aan degene die deze aan u stelt. Indien er geen vragensteller is vermeld, houdt dat in dat u een aantekening ten behoeve van het dossier opstelt.

Zowel de antwoorden aan de vragenstellers als de aantekeningen ten behoeve van het dossier dienen kort en bondig maar wel zo dat u uw antwoord stapsgewijs opbouwt, dat deze antwoorden navolgbaar zijn.

Dat houdt in dat u uw antwoord (kort) met woorden motiveert naast de vermelding van een artikelnummer, indien en voor zover van toepassing en, indien noodzakelijk, een berekening erbij geeft.

Ga bij de beantwoording uit van de wetteksten 2025 of 2026.

Alle bedragen zijn exclusief BTW, tenzij anders vermeld!

Veel succes!!

Familie Stevens

Jop Stevens (op 1 januari 2025: 82 jaar) is in 1963 getrouwd in algehele gemeenschap van goederen met Hillie Stevens-de Boer (op 1 januari 2025: 80 jaar). Jop en Hillie hebben samen 3 kinderen, Josina (op 1 januari 2025: 55 jaar), Jacob (op 1 januari 2025: 53 jaar) en Greetje (op 1 januari 2025: 49 jaar).

Josina is in 1998 onder huwelijkse voorwaarden getrouwd met Albert (op 1 januari 2025: 60 jaar), waarbij een jaarlijks verrekenbeding is opgenomen. Het verrekenbeding is nog nooit uitgevoerd. Josina en Albert hebben samen 4 kinderen, Hannah (op 1 januari 2025: 25 jaar), Merel (op 1 januari 2025: 23 jaar), Luca (op 1 januari 2025: 21 jaar) en Noah (op 1 januari 2025: 16 jaar).

Albert is werkzaam als manager inkoop bij een bouwbedrijf. Hij verdient € 80.000 bruto per jaar. Hij heeft een volledig elektrische auto van de zaak met een cataloguswaarde van € 50.000. De auto is in 2023 in gebruik genomen. Albert heeft tot en met 2025 € 25.000 ouderdomspensioen per jaar opgebouwd, dat ingaat op 68-jarige leeftijd. Als Albert doorwerkt tot zijn pensioendatum zal zijn ouderdomspensioen € 33.000 per jaar bedragen. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen. De factor A bedraagt € 1.000.

Vraag 1 (3p):

Josina en Albert vragen zich af wat de gevolgen zijn van het niet uitgevoerde periodieke verrekenbeding ?

Jacob is in 2000 getrouwd met Isabel (op 1 januari 2025: 50 jaar), zij hebben geen huwelijkse voorwaarden opgemaakt. Jacob en Isabel hebben geen kinderen. Jacob is eerder getrouwd geweest met Hester (1 januari 2025: 47 jaar).

Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren, Mette (1 januari 2025: 17 jaar) en Boaz (1 januari 2025: 14 jaar). Mette werkt sinds september 2025 bij de Supermarkt Van der Lei voor 12 uur per week. Mette ontvangt hiervoor een salaris van € 400 bruto per maand.

Jacob betaalt maandelijks € 1.000 kinderalimentatie voor beide kinderen gezamenlijk. Hij hoeft geen alimentatie (meer) te betalen aan Hester. Jacob heeft goed contact met zijn kinderen, zij komen om het weekend bij hem en Isabel. Bovendien hebben ze gezamenlijk 3 weken zomervakantie en zijn de feestdagen gelijkelijk verdeeld.

Vraag 2 (3p)

Geef aan hoe lang Jakob kinderalimentatie moet betalen voor Mette en Boaz en bespreek ook de invloed van het bijbaantje van Mette.

Isabel is advocaat, gespecialiseerd in familierecht. Zij is een van de 4 vennoten van de maatschap advocatenkantoor Gilissen c.s.

Greetje was getrouwd in algehele gemeenschap van goederen met Rafi. Rafi is in 2021 overleden aan de gevolgen van Covid. Hij had geen testament opgemaakt. Greetje heeft 2 kinderen, Yara (op 1 januari 2025: 23 jaar) en Elias (op 1 januari 2025: 21 jaar). De nalatenschap van Rafi bedroeg in 2021 € 1.200.000 en is inmiddels afgehandeld waarbij de boedel is verdeeld.

Woning

Jop en Hillie wonen al 30 jaar in een vrijstaande woning in Wijthem. Ze hebben deze woning in 1995 gekocht voor € 500.000. De huidige waarde van de woning is € 1.300.000. De WOZ-waarde per 1 januari 2025 (peildatum 1 januari 2024) bedraagt € 950.000. Jop en Hillie hebben een aflossingsvrije hypotheek ter grootte van € 350.000 bij de ABC Bank. De rente bedraagt 1,5% en staat nog vast tot 1 juli 2033.

Hillie krijgt steeds meer gezondheidsproblemen en samen hebben ze een nieuwbouwappartement in het centrum van Zwolle gekocht voor € 775.000 vrij op naam. Per 1 oktober 2025 verhuizen zij naar hun nieuwe appartement. De woning in Wijthem is verkocht voor € 1.310.000. De verkoopkosten bedragen € 10.000. Zij hebben een nieuwe aflossingsvrije hypotheek van € 350.000 afgesloten, waarbij zij hun renteafspraak hebben meegenomen.

Vraag 3 (6p)

Hoe wordt de aflossingsvrije hypotheek van € 350.000 van Jop en Hillie fiscaal behandeld, nadat zij zijn verhuisd naar hun nieuwe appartement en de voormalige woning in Wijthem is verkocht?

De gezondheidsproblemen van Hillie hebben een grote invloed op haar gedrag. Jop heeft steeds meer moeite met haar stemmingswisselingen en uitbarstingen. Nadat ze zijn verhuisd worden de uitbarstingen steeds heviger en het komt regelmatig voor dat Hillie Jop fysiek belaagt. Hij heeft inmiddels de eerste hulp al bezocht met stevige snijwonden nadat Hillie hem een glazen vaas naar zijn hoofd had gegooid. Alhoewel Hillie zijn grote jeugdliefde is, overweegt hij toch van haar te scheiden.

Vraag 4 (2p)

Geef aan op welk moment de gemeenschap van goederen tussen Jop en Hillie wordt beëindigd als Jop besluit om te gaan scheiden.

Greetje is, na het overlijden van Rafi, op zoek naar een nieuwe woning. Ze heeft een prachtig appartement gevonden, vlak bij het nieuwe appartement van Jop en Hillie. Zij heeft nog nooit een eigen woning gehad. Na het overlijden van Rafi is zij behoorlijk in inkomen achteruitgegaan. De koopprijs van het appartement bedraagt € 1.000.000 kosten koper.

Bij de bank kan zij een maximale financiering van € 500.000 krijgen. Daarnaast heeft zij € 400.000 aan vermogen gespaard. Jop en Hillie willen Greetje eventueel helpen om de woning te kopen.

Vermogen

Het vermogen van Jop en Hillie per 1 januari 2025 bestaat uit:

- Betaalrekening € 6.000;
- Spaarrekening € 1.300.000;
- Depositorrekening € 1.500.000;
- Effectenportefeuille met Nederlandse aandelen € 1.000.000, uitgekeerd dividend € 28.000, ingehouden dividendbelasting € 4.200;
- Schuld aan alle drie de kinderen ter grootte van € 100.000 per kind, dit betreffen een schenking onder schuldigerkenning. Jaarlijks wordt 6% rente betaald.

Voor 2025 gelden de onderstaande rendementspercentages voor de berekening van het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen:

- Banktegoeden: 1,44%
- Beleggingen en andere bezittingen: 5,88%
- Schulden: 2,62%

Vraag 5 (5p)

Hoe wordt de schuld aan de kinderen bij Jop en Hillie behandeld in hun aangifte inkomstenbelasting over 2025?

Vraag 6 (5p)

Leg uit aan welke voorwaarden moet worden voldaan om de schuldig erkende bedragen als schuld bij overlijden van Jop of Greetje in aanmerking te mogen nemen bij het berekenen van de verschuldigde erfbelasting.

Onderneming

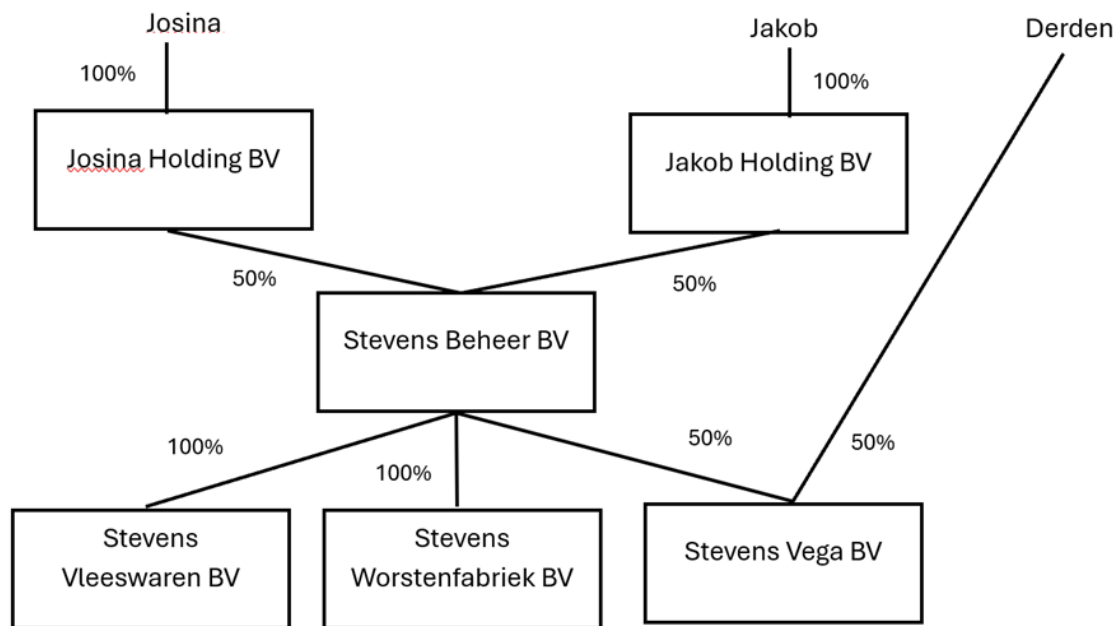
Jop komt uit een slagersfamilie. In 1925 heeft de opa van Jop een slagerij geopend in Wijthem. De generaties die volgden hebben de slagerij uitgebouwd tot een succesvolle vleesfabriek met vestigingen in Putten en Meppel. In 2023 is 50% van de aandelen in een bv, waarin een fabriek voor vegetarische vleeswaren in Hardenberg is ondergebracht, overgenomen. De overname heeft plaatsgevonden via een aandelentransactie. De koopprijs bedroeg € 250.000 voor 50% van de aandelen. Stevens Beheer BV heeft dit bedrag geleend van Stevens Vleeswaren BV tegen een zakelijke rente van 6%. De naam van de overgenomen vennootschap is na de aandelenovername gewijzigd in Stevens Vega BV.

Stevens Vleeswaren BV heeft in 2024 een slecht jaar gehad en een verlies geleden van € 200.000. Deze is voor € 125.000 verrekend met resultaten uit eerdere jaren. Per ultimo 2024 heeft Stevens Vleeswaren BV nog € 75.000 fiscaal verrekenbare verliezen.

Vraag 7 (7p)

Geef aan wat de fiscale gevolgen zijn van de lening tussen Stevens Vleeswaren BV en Stevens Beheer BV.

De structuur is als schematisch weer te geven als volgt:

Josina en Jakob zijn in dienst van hun persoonlijke holding. Jakob ontvangt een salaris van € 100.000 per jaar van Jakob Holding BV.

Het salaris dat Josina ontvangt van haar holding, is met van ingang van 1 januari 2025 verlaagd van €100.000 naar € 60.000 per jaar omdat zij 1 dag per week minder is gaan werken.

Beide Holdings ontvangen in 2025 ieder een managementvergoeding van € 200.000 van Stevens Beheer BV. Deze vergoeding is gelijk aan 2024 en niet geïndexeerd. Er is geen sprake van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De meest verdienende werknemer in de groep van vennootschappen is - afgezien van Jacob – Bert. Hij verdient € 70.000 per jaar.

Vraag 8 (3p)

Geef aan of het salaris van Josina voldoet aan de gebruikelijk loonregeling.

Josina en Jacob hebben in 2010 ieder 50% van de aandelen in Stevens Beheer BV van Jop overgenomen middels hun eigen persoonlijke holding. In 2010 is zowel de doorschuifregeling in de Wet IB, als de voorwaardelijke vrijstelling voor de schenkbelasting toegepast. Jop hield de aandelen in Stevens Beheer BV in privé. Destijds is dus de bedrijfsopvolgingsregeling toegepast, waarbij aan alle voorwaarden is voldaan. Jop is na de bedrijfsoverdracht commissaris van de vennootschap geworden. Hij ontvangt hiervoor een beloning van € 30.000 per jaar.

Josina heeft ook in 2010 het bedrijfspand van haar vader in privé overgenomen voor € 500.000. Zij heeft hiervoor een lening gesloten met Josina Holding BV. De overeengekomen zakelijke rente is 5% op jaarbasis.

De werkelijke waarde van het pand bedraagt per 1 januari 2025 € 1.000.000.

Het pand wordt verhuurd aan Stevens Beheer BV voor een maandelijkse huur van € 7.500. Een zakelijke huur bedraagt € 5.500.

Vraag 9 (6p)

Hoe wordt de verhuur van het bedrijfspand voor de inkomstenbelasting bij Josina in de heffing betrokken?

Stevens Vleeswaren BV heeft 40 werknemers in dienst. De totale loonsom over 2025 bedraagt € 1.600.000. Met betrekking tot de personeelskosten blijken de volgende feiten uit de administratie:

1. In 2025 is een groot personeelsfeest gegeven ter ere van het 100-jarige bestaan van Stevens Vleeswaren BV en haar voorgangers. De kosten bedroegen € 11.000.
2. Afscheidsreceptie bij een plaatselijke horecagelegenheid voor een werknemer die met pensioen is gegaan: € 2.500.
3. Kerstpakketten voor de werknemers voor een totaal bedrag van € 9.000.
4. Er is € 1.500 betaald voor bijscholing van werknemers.
5. Voor een nieuwe werknemer zijn de kosten (€ 33,85) voor de aanvraag van een VOG (verklaring omtrent gedrag) vergoed.

Vraag 10 (7p)

Geef aan welke loonbestanddelen onbelast door de werkgever kunnen worden verstrekt met toepassing van de werkkostenregeling en bereken het eindheffingsloon.

6. De accountmanager heeft de beschikking over een volledig elektrische Volvo EX30, cataloguswaarde € 40.000. De auto mag ook voor privédoeleinden gebruikt worden en er wordt geen kilometeradministratie bijgehouden. Haar eigen bijdrage bedraagt € 200 per maand.

Joke, werkneemster van Stevens Vleeswaren BV, heeft op 15 september 2023 een bedrijfsongeluk gehad, waarbij ze haar hand heeft verloren. Joke is al 20 jaar in dienst van Stevens Vleeswaren BV en haar maandsalaris bedraagt € 3.000 bruto per maand.

De revalidatie verloopt zeer moeizaam en Joke heeft ook diverse andere klachten ontwikkeld. De verwachting is niet dat ze in staat zal zijn haar werkzaamheden bij Stevens Vleeswaren BV of bij een andere werkgever te hervatten. Stevens Vleeswaren BV wil haar arbeidsovereenkomst per 1 december 2025 beëindigen.

Martijn (geboren 4 januari 2004) is op 1 januari 2025 begonnen als productiemedewerker vlees bij Stevens Vleeswaren BV. Hij is direct na afronding van zijn opleiding in dienst gekomen. Vanaf zijn 15^e heeft Martijn in de weekenden gewerkt bij de Jumbo op de vleesafdeling.

Martijn heeft een arbeidsovereenkomst van 32 uur per week voor de duur van 6 maanden gekregen, waarin een proeftijd van 1 maand is opgenomen. Per 1 juli 2025 is het contract stilzwijgend verlengd. Op 28 november 2025 krijgt Martijn te horen dat zijn tijdelijke contract niet wordt verlengd.

Vraag 11 (5p)

Geef aan op welke sociale uitkering Martijn een beroep kan doen en hoe lang hij deze uitkering kan ontvangen? Ga er daarbij vanuit dat de arbeidsovereenkomst per 1 januari 2026 wordt beëindigd.

Door de wijzigende marktomstandigheden zien Josina en Jakob de vraag naar worsten steeds verder afnemen. Jop bleek in de jaren voor de bedrijfsoverdracht weinig te hebben geïnvesteerd in het onderhoud van de machinerie van Stevens Worstenfabriek BV. Stevens Beheer BV heeft deze BV voor € 80.000 aangekocht. In 2025 is er kortsluiting ontstaan in de belangrijkste productielijn. De herstellkosten waren zo hoog dat Josina en Jakob hebben besloten Stevens Worstenfabriek BV te sluiten. De verkoop van de activa heeft per saldo € 50.000 opgeleverd voor Stevens Worstenfabriek BV.

De 10 werknemers van de fabriek zijn ontslagen.

Eind 2025 wordt Stevens Worstenfabriek BV ontbonden. De liquidatie-uitkering bedraagt € 50.000, gelijk aan de opbrengst van de bedrijfsmiddelen. Stevens Worstenfabriek BV heeft de laatste 10 jaar geen dividend uitgekeerd.

Vraag 12 (5p)

Hoe wordt de liquidatie van Stevens Worstenfabriek BV bij Stevens Beheer BV voor de vennootschapsbelasting verwerkt?

Vraag 13 (4p)

Hoe moet het ontslag van de 10 werknemers van Stevens Vleesfabriek BV worden aangevraagd?

Stevens Vega BV heeft in mei 2025 een nieuwe productielijn aangeschaft ter waarde van € 100.000. De productielijn zal naar verwachting in februari 2026 worden geïnstalleerd. Stevens Vega BV heeft in mei 2025 een aanbetaling van € 10.000 gedaan. Het restant zal in 2026 worden voldaan.

Vraag 14 (5p)

Geef cijfermatig weer wat de gevolgen zijn van de investering voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek.

Gerard, werknemer bij Stevens Vleeswaren BV, is in zijn vrije tijd bestuurslid bij de plaatselijke voetbalvereniging. Elke week neemt hij, in overleg met Jacob voor € 75 aan gehaktballen mee voor de verkoop in de kantine. Administratief worden de gehaktballen afgeschreven als mislukte productie. Gerard ontvangt € 800 van de voetbalvereniging voor de gehaktballen. Jacob is niet op de hoogte van de betaling van de voetbalvereniging aan Gerard.

Vraag 15 (2p)

Geef aan of hier sprake is van belastingontduiking of belastingontwijking.

Yara, de dochter van Greetje en de overleden Rafi, is naast haar studie commerciële economie een consultancybedrijf begonnen voor de inzet van marketing in sociale media, Yara Multimedia Consultancy. In 2024 heeft zij een netto-omzet behaald van € 20.000. De voorlopige aanslag inkomstenbelasting over 2024 is opgelegd op 15 september 2025.

Vraag 16 (2p)

Geef aan of, en zo ja welke, rente Yara verschuldigd is over de aanslag inkomstenbelasting 2024

Voor 2025 heeft zij al een goed gevulde orderportefeuille ter waarde van € 150.000. De verwachte winst over 2025 bedraagt € 125.000.

Yara wil een bedrijfspand aankopen, de klantenportefeuille wordt te groot om vanaf haar studentenkamer te bedienen. Ze heeft een nieuw te bouwen pand ter waarde van € 500.000 op het oog. Yara wil dit financieren met een lening van haar moeder.

Balans Yara Multimedia Consultancy per 31 december 2024

Activa	€	Passiva	€
Inventaris	10.000	Eigen vermogen	25.000
Vorderingen	15.000	Krediet	10.000
Liquiditeiten	10.000		
	35.000		35.000

Yara werkt regelmatig samen met Maks, een medestudent die ook veel verstand van marketing op social media heeft. Omdat de zaken voorspoedig verlopen overweegt Yara een samenwerkingsverband aan te gaan met Maks. Zij overwegen per 1 januari 2026 een vennootschap onder firma aan te gaan. Yara weet nog niet hoe en onder welke voorwaarden zij haar onderneming wil inbrengen in de vennootschap onder firma. De goodwill kan worden bepaald op 1 keer de verwachte jaarwinst.

Een van de klanten van Yara Multimedia Consultancy is Dokter GmbH, een Duitse vennootschap, die feestmiddelen verkoopt en via sociale media ook de Nederlandse markt wil veroveren. Voor de werkzaamheden verstuurt Yara Multimedia Consultancy een factuur van € 10.000

Vraag 17 (8p)

Hoe vindt de heffing van de omzetbelasting plaats over deze werkzaamheden?

In 2025 koopt Yara Consultancy Media een nieuw te bouwen pand aan voor € 500.000. Het nieuwe bedrijfspand wordt op de groei gekocht. Voor de komende 5 jaren wordt de helft van het pand verhuurd aan Assurantiekantoor Zekerheid voor allen BV. De huurprijs bedraagt € 1.000 per maand.

Vraag 18 (7p)

Wat zijn de gevolgen van de gedeeltelijke verhuur van het pand voor de omzetbelasting?

Installateur Bright Energy BV (100% eigendom van Mark Halmer), een klant van Yara Multimedia Consultancy wordt op 15 november 2025 failliet verklaard. Er staat een hypotheekschuld (€ 250.000) open bij de ABN AMRO Bank en er is sprake van achterstallig loon voor de werknemers van € 15.000. Yara Multimedia Consultancy heeft nog een vordering van € 3.000 openstaan.

Bij de behandeling van het faillissement komt de curator tot de conclusie dat Bright Energy BV zijn gereedschappen in mei 2025 heeft verkocht aan Handelsmaatschappij Bright BV (100% eigendom van Mark Halmer) tegen de helft van de boekwaarde. De gereedschappen zijn vervolgens onder zakelijke condities verhuurd aan Bright Energy BV.

Vraag 19 (4p)

Geef aan of de curator actie kan ondernemen tegen de transactie tussen Bright Energy BV en Handelsmaatschappij Bright BV, en zo ja, welke actie.

Jakob overlijdt in november 2025 aan de gevolgen van een hartstilstand. Zijn nalatenschap bedraagt € 5.000.000. In zijn nalatenschap zitten onder meer de aandelen Jakob Holding BV.

Balans Jakob Holding BV op datum overlijden

Activa	€	Passiva	€
Deelneming Stevens Beheer BV	1.150.000	Eigen vermogen	2.000.000
Vordering Jakob (hypotheek)	850.000	Oudedagsvoorziening (ODV)	500.000
Liquiditeiten	500.000		
	2.500.000		2.500.000

De hypotheek die Jakob is aangegaan bij zijn holding betreft de financiering van de eigen woning van Jakob en Josina gezamenlijk. Het betreft een aflossingsvrije lening, die in 2010 is afgesloten tegen een rente van 5%. De liquiditeiten worden aangehouden ter belegging.

Er zijn geen stille reserves in Jakob Holding BV.

Jakob heeft in zijn testament Josina en zijn twee kinderen als erfgenaam benoemd. De aandelen in Jakob Holding BV zijn gelegateerd aan zijn neef Elias (zoon van Greetje).

Vraag 20 (7p):

Bereken stapsgewijs hoe groot de belaste verkrijging van Elias voor de Successiewet bedraagt en betrek hierin de vrijstellingen die kunnen worden toegepast.

Hannah, de oudste dochter van Josina en Albert, woont inmiddels 2 jaar samen met Rutger. Hannah is werkzaam als fiscalist bij een belastingadvieskantoor en Rutger is accountmanager bij een grote bank.

Vorig jaar hebben ze samen een woning gekocht in Arnhem. Dit jaar heeft Hannah een schenking onder uitsluitingsclausule gekregen voor de verduurzaming van de woning. Het was daarom niet nodig om hun hypotheek te verhogen.

Ze hebben een samenlevingsovereenkomst gesloten, waarin is vastgelegd dat de eigen woning en de hypotheekschuld bij overlijden op basis van de werkelijke waarde overgaat naar de langstlevende.

Tijdens de zomervakantie op Bali heeft Rutger Hannah ten huwelijk gevraagd. De huwelijksdatum wordt 26 februari 2026.

Op skivakantie in Zwitserland krijgen Rutger en Hannah een noodlottig ongeval. Rutger overlijdt op 27 december 2025 en Hannah overlijdt een paar dagen later, op 31 december 2025.

De vader van Rutger leeft nog en hij heeft ook twee broers en een zus.

Hannah en Rutger hebben de volgende bezittingen op 27 december 2025:

Eigen woning (gezamenlijk)	€	600.000
Hypotheekschuld eigen woning (gezamenlijk)	€	450.000
Bankrekening (gezamenlijk)	€	10.000
Spaarrekening Rutger	€	25.000
Spaarrekening Hannah	€	30.000
Beleggingsportefeuille Hannah	€	80.000

Vraag 21 (4 p)

Wie zijn de erfgenamen van Hannah en hoe groot zijn hun erfdelen?

***** Einde van het examen *****

